

Barn- och utbildningsnämnden

Jacob Holm
Utvecklingsledare

Förslag att inrätta ny resultatenhet för den anpassade grundskolan och den anpassade gymnasieskolan

Dnr BUN24/79

Bakgrund

Barn- och utbildningsförvaltningen fick i uppdrag av Barn- och utbildningsnämnden att starta Ekerö anpassade gymnasieskola höstterminen 2024 (BUN23/181). Samtidigt fick förvaltningen i uppdrag lämna förslag på hur den anpassade gymnasieskolan ska organiseras avseende resultatenhet.

Förvaltningen har övervägt några olika förslag att organisera den anpassade gymnasieskolan. Ett är att låta gymnasieskolan ingå i den befintliga resultatenhet som utgörs av Ekebyhovskolans grundskola samt anpassad grundskola, främst då de anpassade verksamheterna har flera gemensamma nämndare. Ett annat är att tillskapa en helt ny resultatenhet för de anpassade verksamheterna. Ett tredje är att låta den anpassade gymnasieskolan ingå i Tappströmskolans resultatenhet utifrån att de framöver kommer att dela lokaler. Flera olika aspekter har vägts in, framförallt ekonomi (ekonomisk hållbarhet och effektiv uppföljning) och vad som främjar utveckling av och kvalitet i undervisningen.

En möjlighet skulle också kunna vara att inrätta en ny resultatenhet för endast den anpassade gymnasieskolan. Men vi har inte sett det som ett realistiskt alternativ då vår bedömning är att den skulle bli alldeles för begränsad både avseende volym och ekonomi.

Förslag att inrätta en ny resultatenhet

Det förslag som vi har landat i utifrån de överväganden som har gjorts och som presenteras nedan är att inrätta en ny resultatenhet där både den anpassade grundskolan och den anpassade gymnasieskolan ingår.

Vårt förslag är också att det bör ske inför budgetåret 2025 i samband med den reguljära budgetprocessen för att undvika ytterligare en budgetprocess.

Under det första verksamhetsåret, när verksamheten kommer att bedrivas i begränsad utsträckning, ingår den anpassade gymnasieskolan i befintlig resultatenhet tillsammans med Ekebyhovs grundskola och anpassade grundskola.

Organisation idag

Idag utgör Ekebyhovsskolan F-6 tillsammans med anpassad grundskola 1–9 en gemensam resultatenhet med cirka 550 elever. Resultatenheten är organiserad med en rektor samt tre biträdande rektorer; en biträdande för F-3 och fritidshem, en för 4-6 och en för anpassad grundskola. Den biträdande rektorn för den anpassade grundskolan har sin tjänst förlagd till 100 % i den anpassade verksamheten. Tappströmskolan, med drygt 600 elever, utgör en egen resultatenhet med en rektor och två biträdande rektorer.

Grundskolorna i Ekerö har en volymbaserad ersättning, alltså en ersättning som baseras på antalet elever, medan anpassad grundskola har en anslagsfinansierad ersättning. Enligt skollagen ska det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ledas och samordnas av en rektor. Det är rektorn som beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov. Rektor har därmed budgetansvar och ekonomiskt ansvar för hela resultatenheten.

I de olika verksamheterna vid resultatenheten ryms således flera olika skolformer och verksamheter under en rektor. På Ekebyhovsskolan finns förskoleklass, låg- och mellanstadiet och fritidshem för årskurs F-3. På anpassad grundskola finns låg-, mellan-, högstadiet och fritidshem för årskurs 1–6 samt korttidstillsyn (KTT- verksamhet) finansierad enligt LSS¹ för barn med beslut i åldern 12–16 år.

Hösten 2025 kommer verksamheten vid Ekebyhov flytta till nya lokaler vid Bryggavägen. Den anpassade gymnasieskolan är tänkt att ligga i delar av Tappströmskolans lokaler som idag hyser Birkaskolan. Troligtvis kan en flytt ske dit till höstterminen 2026.

Genomförande

Arbetet har främst genomförts inom ramen för den befintliga projektgrupp som bildats för att förbereda starten av skolan. Här ingår personal från staben (projektledare) samt chef Central elevhälsa, chef CVAG samt biträdande rektor med ansvar för den anpassade grundskolan. Kontinuerliga möten har hållits inom gruppen samt även avstämningar med förvaltningschef och ledningsgruppen för förvaltningen. Diskussioner och möten har också skett tillsammans med stabens verksamhetsekonom och controller vid ekonomienheten.

Överväganden

Den anpassade grundskolan är finansierad genom anslag. Huvudorsaken till det är svårigheten att uppskatta framtida elevvolymen samt att elevgruppen är heterogen med stora skillnader i behov mellan elever. Av samma orsaker faller det sig naturligt att den nya anpassade gymnasieskolan också finansieras genom anslag. Den anpassade verksamheten kräver därför en flexibilitet i användningen av resurser över tid. Här ser vi fördelar med att organisera de anpassade verksamheterna inom en egen resultatenhet. Det bidrar helt enkelt till goda förutsättningar överlag att skapa en flexibilitet inom organisationen. De fördelar som idag finns med att grundskolan och den anpassade grundskolan kan samordna personalresurser kommer att finnas även med en ny resultatenhet för de anpassade

¹ Lag om stöd och service för vissa funktionshindrade (1993:387)

verksamheterna, speciellt när gymnasiedelen kommer att växa. Här ser vi också ytterligare möjligheter till samordning ur ett personalperspektiv.

En legitimerad speciallärare med inriktning mot intellektuell funktionsnedsättning blir alltid behörig antingen mot ämnen/ämnesområden eller ämnesområden från grundskolans årskurs 1 upp till och med gymnasieskolan. Rekrytering av pedagoger med kompetens och erfarenhet samt legitimerade speciallärare är en utmaning i skolformen. Samorganisering av de två anpassade skolformerna i en gemensam resultatenhet skulle med fördel kunna möta de problem som kan uppstå med fluktuationer i årskullarna. Om exempelvis en större kull i årskurs nio går ut och underlaget inte fylls på i grundnivån kan medarbetare arbeta i gymnasieskolans verksamhet. På detta sätt kan verksamheten bibehålla kompetent och behörig personal och därmed minska kostnaden för nyrekrytering, omorganisationsförhandlingar med mera, vilket inte minst är viktigt när den anpassade gymnasieskolan ska växa. Det kan även gynna kompetensutveckling bland personalen som då enkelt kan samordnas eftersom verksamheterna har liknande behov, vilket kan bidra till förbättrad effektivitet och lönsamhet.

En annan fördel med att tillskapa en ny gemensam resultatenhet för de båda anpassade verksamheterna är att dessa har en gemensam pedagogisk grund och därmed goda förutsättningar att skapa en tydlig och enhetlig pedagogisk samsyn där personalen på ett effektivt och genomtänkt sätt kan samarbeta över skolformerna. Till exempel har den anpassade grundskolan idag ett fokus på entreprenöriellt lärande vilket även är ambitionen för det kommande nationella programmet inom den anpassade gymnasieskolan. En ansvarig chef för de anpassade skolformerna kan leda verksamheten utifrån respektive läroplan och samtidigt ta hänsyn till skolformernas specifika karaktär. Det ger förutsättningar till ett nära och anpassat ledarskap och som tydligt kan fokusera på att utveckla kvalitén inom de anpassade skolformerna.

Alternativet att låta gymnasieskolan ingå i Ekebyhovskolans organisation innebär ytterligare en skolform inom enheten. På kort sikt kommer antalet elever och personal inte öka nämnvärt men då den anpassade gymnasieskolan succesivt blir större ser vi fördelar med att inrätta en ny enhet för de anpassade skolformerna. Ur ett ekonomiskt perspektiv är en grundläggande tanke med en organisation med resultatenheter att dessa i så stor utsträckning som möjligt ska bära sig själva. Det är visserligen möjligt att följa pengaflöden i en större organisation med flera skolformer och finansieringslösningar, men med en renodlad organisation mot skolformerna kan den ekonomiska uppföljningen underlättas. Uppföljningen kan också förtydligas och förenklas med liknande finansieringslösning.

Vår bedömning är också att den anpassade grundskolan och grundskolan vid Ekebyhov även vid organisering i skilda resultatenheter kan dra nytta av varandras verksamheter på olika sätt. Både lokaler och personal kan delas för att på bästa sätt skapa samordningsfördelar.

Alternativet att den anpassade gymnasieskolan ingår som en del i Tappströmskolans resultatenhet är en möjlighet, främst eftersom de kommer att dela lokaler i framtiden. Samtidigt saknas de fördelar ur ett pedagogiskt perspektiv som kommer med att organisera

de båda anpassade verksamheterna inom samma resultatenhet. Det kommer visserligen finnas synergieffekter även inom en sådan resultatenhet, till exempel vad gäller möjlighet att dela personalresurser och lokaler. Men det finns risk att den väsentligt mindre anpassade gymnasieskolan, som kommer att finansieras genom ett anslag, hamnar lite i skymundan av den betydligt större verksamheten som bedrivs på högstadiet vid Tappströmskolan.

Genom att istället tillskapa en gemensam resultatenhet för de båda anpassade skolformerna sätter kommunen också ett tydligt fokus på en målgrupp som ibland tenderar att hamna just i skymundan av de större skolformerna. Tillsammans med en stark pedagogisk profil som kan genomsyra de båda anpassade skolformerna kan fokuset på denna målgrupp öka.

Viktigt med tydliga överenskommelser mellan ansvariga chefer

När den anpassade gymnasieskolan startar kommer den i ett första skede att rymmas i Ekebyhovskolan, därefter i Tappströmskolans lokaler. Oavsett hur organisationen ser ut avseende resultatenhet kan tydliga överenskommelser mellan chefer kring nyttjande av olika resurser dels skapa synergieffekter vad gäller till exempel ekonomi och kompetens, dels minimera framtida diskussioner kring fördelning av personal och resurser.